

Licht verlicht
ook het hart in mij
Het heeft van haast niets dan verlies geleefd.

Vrijheid, wat betekent dat? Voor mij zit er in ieder geval erkenning en hoop in, niet wegstijven of desinteresse tonen.
Wij zijn niet alleen op deze wereld. Dat merken we nu in deze ongreepbare corona tijd.

Mijn leven begon paradijselijk bij zeer liefdevolle ouders die na de oorlog levenslang getekend waren en door wie wij zijn gevormd.
Ik heb lang geworsteld met mijn identiteit want mijn vader was een Surinaamse- Nederlander, moeder een Nederlandse- Brabander en ik ben geboren in Nederlands- Indië.
Een kind van drie culturen. Waar hoor ik thuis, waar ben ik thuis?
In mij zit het optimisme van de Surinamer, het nuchtere van de Nederlands-Brabantse moeder en het respect voor elkaar van de Indonesische cultuur.
Wat een bevrijde vrijheid. Ik ben vrij om te kiezen. Maar, de angst in mij is nog niet weg.

Ons gezin bestond uit ouders , 2 jongens en twee meisjes. De oorlogskinderen. Na de oorlog zijn nog een zus, een tweeling en broer geboren.
Als oudste meisje uit een groot gezin heb ik onbewust geprobeerd het verdriet van mijn ouders op te vangen. Daar ben ik me nu ten volle van bewust.
Heb in de Jappenkampen de oorlog doorgebracht. De angst zit in mij.

Herinneringen uit die tijd staan in mijn geheugen gegrift, voor altijd.

Het begon toen vader opgepakt werd en er weinig te eten was en geen soldij. Moeder bakte pinda koekjes die omgedoopt werden tot Pinas-koekjes, onze achternaam.
Die hadden gretig aftrek bij de Chinees op de hoek van de straat.
Het vertrek met vrachtwagen en geblindeerde trein. Je vastklampen aan je moeder. Het buigen voor de Jap. Het eeuwig in de rij staan als er weer iets gaande was in het kamp.
De angst dat de Jap de tel kwijtraakt. Dat gebeurde bij mijn moeder toen ze net uit de zieken barak ontslagen was. Daar hield ze een zweepslag aan over van "Jan de Mepper". En die eeuwige honger. Het gevoel daarbij raak je nooit meer kwijt.
Mijn moeder, die als een leeuw voor ons, donker bruine kindjes heeft gevochten , want ook in het kamp was discriminatie. Ik heb haar zien vechten voor ons.
Ze heeft van haar kleren voor ons kleertjes gemaakt.
Mijn moeder was een held, Mijn moeder is een held.

In het kamp Lampersarie (Java), waar wij het langst gebleven zijn en waar ik de meeste herinneringen aan heb, zijn wij gesteund en opgevangen in een gedèk(bamboe).huisje door een lieve buitenlandse mevrouw. Wij hadden geen woonplek toegewezen gekregen.
Het eten was erbarmelijk. Hoofdzakelijk behangsel-lijmpaap en water soep.
Als kinderen gingen wij vaak op pad om nog iets eetbaars te zoeken zoals krabbetjes en kikkertjes en groente in de sloot. Als je geluk had

maakt moeder dat s' nachts klaar in een meegesmokkeld conserven blikje. Bij ons vertrek was er niet zoveel meer over van het huisje. Ook moest ze een groentetuintje onderhouden. Toen ze wacht moest lopen heeft ze haar eigen tuintje leeggeroofd, de groente gekookt, ons wakker gemaakt en pas na haar dienst de roof gemeld. Moed en geluk moet je ook hebben.

Uiteindelijk hebben we het kamp na de bevrijding heelhuids overleefd inclusief tropen zweren, spoelwormen, ongedierte zoals luizen, vitamine gebrek en malaria tropica en honger. Wij zijn getransporteerd naar een school en werden toen beschermd door de Japanners omdat de Indonesiërs in opstand waren. Ik lag toen op sterven van de malaria. Maar waar was vader? VERMIST. Dat geloofde mijn moeder niet. Ze schreef een brief in het wilde weg en ze had gelijk! Daar stond hij voor ons. Mijn broer herkende hem niet en begroette hem met de gevleugelde woorden: Dag oom. Mijn vader was KNIL militair

Wat wij weten van hem is, dat hij twee keer is ontsnapt uit het kamp en dat hij daarbij is geholpen. Hij heeft ongeveer twee weken op zee gewalkt in een prauw en is uitgeput op Java terecht gekomen maar weer opgepakt. Hij heeft op het einde van de oorlog aan de Pakanbaroe spoorlijn op het eiland Sumatra gewerkt. Inmiddels zat hij weer als Commandant van de Infanterie in volle gevecht in Palembang op het eiland Sumatra. Zo belandde wij in Palembang (1946) waar al vrij snel een zusje geboren werd tijdens een zwaar gevecht waarbij doden en gewonden vielen tussen manschappen van het Indonesisch en van het KNIL leger. De Bersiap tijd. Weer angst weer spanning. Het was geen vetpot. Ma bakte een aal uit de goot en Pa maakte drinkglazen van flesjes.

Van Palembang werd mijn vader overgeplaatst naar de hoofdstad Medan. Waar het alles behalve veilig was. We mochten de tuin weer niet uit. Dat deden we toch stiekem want we begrepen het gevaar niet. Onze ontdekkingsreis: door sawa's lopen, in onbewoonde villa's snuffelen, rubber balletjes maken van het sap van de rubber boom, in bomen klimmen enz. Een levensgevaarlijke ontdekkingsreis.

Vader zagen we dagen niet want hij was weer in volle gevecht. De zwaarste tijd na de bevrijding want mijn ouders waren aan het eind van hun Latijn. Mijn oudste broer werd geestelijk ziek, ging vreemde dingen doen. De artsen wisten niet wat hij had. Hij werd opgenomen en kreeg een slaapkuur waaruit hij niet meer ontwaakte. Hij had een hersentumor. Toen dit allemaal te veel werd en hij de dood weer in de ogen had gezien heeft hij voor zijn meerdere gestaan en gezegd: Als jullie me nu niet direct naar Nederland sturen schiet ik jullie allemaal kapot want ik weet niet meer wie mijn vriend of vijand is. Mijn vader is een held. Hij is maar 58 jaar geworden. Ik mis hem nog. Dit was 1948. Hij is niet gestraft. In een dossier van Defensie stond: In overspannen toestand met verlof. Wij vertrokken binnen drie weken,

wéér zonder hebben en houwen in een Dakota naar onze familie in het Koude Kikkerlandje.

Daar zijn wij ,kinderen, verdeeld over familie en vrienden. Ik ben liefdevol opgevangen door het gezin van een vriend van mijn vader. Daar ben ik, totdat wij een huis kregen echt kind geweest. Weet nog goed hoeveel vreugde de wederopbouw in Nederland was. Prachtig.

In deze tijd werd onze tweeling geboren. Een bezienswaardigheid in het Ziekenhuis. Maar, dit is weer een hoofdstuk apart. Er was weer LEVEN.

Mijn verhaal is een verhaal van hoop. En hoe sterk een mens kan zijn.

Het moet gekend worden. Onze, mijn geschiedenis, moet verteld worden om te beseffen wat vrijheid inhoud. Vrijheid is een breekbaar begrip.

Het gif in woord en daad kan zo weer zijn uitwerking hebben.

Wanneer zijn wij bevrijd?